

14.

Herényi physikai Observatorium 2/III 1882

Kedves Miklós Bátyám!

Fogadd mindenek előtt köszönetemet szíves fáradozásaidért az időjel adások ügyében! Óráim meglehetősen jól járnak már legalább a csillagbeállításokra elég pontos időt adnak. Calamet is össze hasonlítottam velök s úgy tapasztaltam, hogy Calame járása HCs.I⁹⁸ hez +4.^s8 s meglehetősen constans. Így a három órából vett középlet elég pontos időt fog adni, míg újra időjelet kaphatok.

Az "Instrumentenkunde" II füzetében van egy villanyos óra⁹⁹, mely igen egyszerűnek tetszik valószínűleg ilyeneket készítek. Megcsinállok hozzá mindent úgy hogy Freytag¹⁰⁰ csak a kerekeket s a Zifferblattot¹⁰¹ adja hozzá így reményem nem fog 25 frt kérni érte. Szeretném mindkét órát a nagyteremben felállítani s a kupolába s a passage csökhöz villanyos órákat tenni¹⁰². Annál is inkább mert a passage csökhöz azon óra jönne melyen nincsen villanyos contact s így a chronograph más jeleket adna minőket az órán le olvasnék. Míg villanyos óránál absolute ugyan azon időben mozdulna a chronograph s az óramutató is. Azután az óra jobban egyforma hőmérsékletű helyen állna míg a passage cső házában ki volna téve a legnagyobb hőmérséklet változásnak. Mit gondolsz helyes-e a felfogás?

Az óratokra vonatkozólag asztalosunk¹⁰³ hajlandó egy óratokot készíteni ára diófából /csak a hátlap, alsó és felső lap fenyőfából furnírozva/ politurozva, megvasalva, lécekkal az üvegek betételére, bepakolva - én majd elküldeném a vasutra - a mellékelt rajz szerint 27 forint. Az enyéim ilyenek s igen szépek. Ha más formára akarod s más dimenziókkal úgy kérlek tudósíts pár sorral s én majd instruálni fogom őtet. Három hét alatt elkészül vele.

A spectroscop ügyről¹⁰⁴ melyet az utolsó alkalommal megbeszéltünk kérlek légy szíves bővebb felvilágosítást adni. A készítést szívesen elfogadom, s hiszem hogy a műszert egy hónap alatt össze hozhatnám, ha épen a magam millió teendőjével nem volnék elfoglalva de épen a jövő három hónapban lesz legtöbb teendőm új helyiségeink berendezésével¹⁰⁵ az áthordozóskodással¹⁰⁶ s egy pár nagyon szükséges dolog elkészítésével pl. meteoroscopok, positions mikrometer chronograph. Az elsőket augusztusig¹⁰⁷ a többit az őszig¹⁰⁸ szeretném elkészíteni. Azonban ha Houzeau¹⁰⁹ három hónapi várakozásba bele egyezik úgy hajlandó volnék a műszert 10 aug. 1 éig össze hozni. Az opticát Merz adja hát a többi kiadásokat s az össze állításért járó tisztelet díjat is ő vagy a brüsseli csillagda viseli¹¹¹?

A rajzokat tegnap kaptam meg, köszönöm a figyelmeztetéseket rajta. A beállító körök azért voltak kétféleképpen rajzolva, hogy a célszerűbbet választ- hassam ki belőlük. De azért egyforma constructiót készítek mindkét felől. Nekem is az tetszik melyet megjelöltél. Tehát ilyen lesz mindkettő. Sajnálom hogy azonnal nem kezdhetek bele reményem azonban hogy a nyár folytán elkészíthetem, de lehet hogy a télre marad s a nyáron csak a pavillon¹¹² készül el.

Nálunk most nehéz a tudományos existentia. Atyámnak igen különös betegsége van - azt mondják az orvosok agyvelőlagyulás - s őt minden csekélység, de különösen tudományos dolog mit ő haszontalanságnak tart, rettenetesen felizgatja¹¹³.

Kérlek szíveskedjél megírni hol vetted az acéldrótkötelet nekem is kellene valami 20 m.

Ma kezdem el a spectroscopok készítését reményilem a tied¹¹⁴ e hónap végéig készen is lesz. Hogyan kell a scálát betenni, kell-e hozzá lencse is?

Híved

Jenő